

ՄԱՌԵՆ-ԼԱ-ՎԱԼԼԵՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Sommaire

ACTIVITÉS DE L'ASSOCIATION

Page 1

Manifestations

- . Récital de piano
 - . Exposition de peinture
 - . Spectacle d'enfants
- Activités permanentes

Page 3

Compte rendu de l'Assemblée générale du 8 mars 1995

Page 7

Compte rendu du concert à Noisy-le-Grand

CARNET

Page 2

Anniversaires

Page 7

Personnalité de l'année 1994
Conseil d'administration

SPECTACLES

Page 4

La saison musicale au Château de Champs

HOMMAGE A KOMITAS

Pages 5 et 6

A l'occasion du 125e anniversaire de la naissance du R.P. Komitas

SUR LE BLOC-NOTE DU TRESORIER

Avis de virement

Montant : 5 000 F
Donneur d'ordre : VILLE DE NOISY-LE-GD
Motif : SUBVENTION 1995
Bénéficiaire : ASSOCIATION CULTURELLE
..... : ARMÉNIENNE M.L.V.

Récital de piano

Élisabeth Chaverdian

Salon de musique du Château de Champs-sur-Marne

Samedi 20 janvier 1996, à 21 heures

(voir en page 4)

Œuvres récentes du peintre

Jean Kazandjian

Laiterie du Château de Champs-sur-Marne

du 20 janvier au 25 février 1996

Vernissage le 20 janvier 1996 à 15 heures

Spectacle d'enfants

Danses, chants, musique et théâtre

Salle des fêtes de Neuilly-Plaisance

Samedi 24 février 1996 à 16 heures

(voir en dernière page)

Cours permanents

Cours de danses traditionnelles arméniennes, pour adultes et adolescents

Ces cours sont donnés à la Maison Pour Tous du Champy, 9, allée du Bataillon-Hildevert à Noisy-le-Grand. Huit personnes ont suivi très régulièrement ce cours chaque jeudi, à partir de 20 h 30.

Professeur : Mlle Christiné KALOUSTIAN

Renseignements : Contacter Mme Iris CILIAN (Tél. 43.03.20.00).

Cours de langue arménienne pour adolescents et adultes débutants

Le mardi, à partir de 19 h 30, à la Maison Pour Tous Eugène Pottier, 111 Piazza Mont-d'Est à Noisy-le-Grand

Professeur : Mme Marie-Louise BALIAN

Inscriptions et détails pratiques : Contacter Daniel TER-SAKARIAN (Tél. 43.03.33.56).

Cours d'arménien pour enfants de 5 à 12 ans

Professeur : Mme Marie-Louise BALIAN

Renseignements : Contacter Mme DUHANYAN (Tél. 43.04.43.79).

**JOYEUX ANNIVERSAIRE
EN OCTOBRE 1995**

- le 2, Garabet LALIKOGLU, Gonesse
- le 5, Alexandre SIYAHIAN, Champs-sur-Marne
- le 8, Nechan SAMOUELIAN, Aulnay-sous-Bois
- le 13, Azad KIBARIAN, Paris
- le 18, Pierre KURKDJIAN, Gournay-sur-Marne
- le 19, Paul MELKONIAN, Champigny
- le 21, Thibaut BOUCHOUDJIAN, Sevran
- le 21, Catherine NORIGUIAN, Gagny
- le 22, Nathalie HANLIYAN, Le Perreux
- le 21, Armand ZAHREDJIAN, Villemomble
- le 27, Gayané MINASSIAN, Le Raincy
- le 28, Fanny BOUCHOUDJIAN, Sevran

**JOYEUX ANNIVERSAIRE
EN NOVEMBRE 1995**

- le 2, Sylvie BEDIKIAN, Champigny-sur-Marne
- le 2, Azad DER SARKISSIAN, Le Perreux
- le 4, Catherine YEREBAKANIAN, Noisy-le-Grand
- le 8, Laurianne VAGHARCHAKIAN, Chelles
- le 8, Guillaume TCHIBOUKDJIAN, Neuilly-Plaisance
- le 9, Roger PENICHON, Pierrefitte
- le 13, Mathias MORILLE, Chelles
- le 15, Michel EFFEIAN, Gournay-sur-Marne
- le 16, Jean-Christophe YERVANT, Le Perreux
- le 17, Serge KAZANDJIAN, Gournay-sur-Marne
- le 18, Gary DUHANYAN, Noisy-le-Grand
- le 23, Jean-Jacques YERVANT, Le Perreux
- le 25, Jacques YERVANT, Le Perreux

**JOYEUX ANNIVERSAIRE
EN DECEMBRE 1995**

- le 1er, Claude TCHIBOUKDJIAN, Neuilly-Plaisance
- le 6, Louis YEREBAKANIAN, Noisy-le-Grand
- le 8, Jacques YERAMIAN, Noisy-le-Grand
- le 9, Pierre BEYEKLIAN, Le Kremlin-Bicêtre
- le 10, Zarouhie DJIVELEKIAN, Noisy-le-Grand
- le 10, Danièle VAGHARCHAKIAN, Chelles
- le 11, Hera DER SARKISSIAN, Le Perreux
- le 12, Ohannès DEMIRDJIAN, Paris
- le 18, Armine KHERIMIAN, Chelles
- le 20, Cécile HADJIAN, Nogent-sur-Marne
- le 21, Arto HANLIYAN, Le Perreux-sur-Marne
- le 21, Mireille PENICHON, Montpellier
- le 23, Mireille DUHANYAN, Noisy-le-Grand
- le 26, Véronique SABONDJIAN, Le Raincy
- le 27, Florette KURKDJIAN, Gournay-sur-Marne
- le 27, Roger MADJARIAN, Champs-sur-Marne
- le 29, Mangassar MINASSIAN, Le Raincy

**JOYEUX ANNIVERSAIRE
EN JANVIER 1996**

- le 1er, Serge SERDJANIAN, Chelles
- le 3, Madeleine NORIGUIAN, Gagny
- le 3, Pierre TERZIYAN, Villemomble
- le 5, Talin DUHANYAN, Noisy-le-Grand
- le 5, Michel FRANGULIAN, Bures-sur-Yvette
- le 7, Gérard GUIRAGOSSIAN, Bry-sur-Marne
- le 9, Daniel CLOAREC, Noisy-le-Grand
- le 9, Anahide PILIBOSSIAN, Noisy-le-Grand
- le 12, Hopy KIBARIAN, Paris
- le 15, Bernard AUGÉ DE FLEURY, Noisy-le-Gd
- le 15, Yves DESRICHARD, Montpellier
- le 17, Dominique HERR, Noisy-le-Grand
- le 18, Anahid TERZIYAN, Villemomble
- le 23, Janine CLOAREC, Noisy-le-Grand
- le 23, Sylvie DOULIKIAN, Champigny
- le 23, Andrée MINASSIAN, Le Raincy
- le 24, Gueram MINASSIAN, Le Raincy
- le 25, Sarkis PAPAIZIAN, Chelles
- le 29, Jasmine BOUEILH, Bry-sur-Marne

**JOYEUX ANNIVERSAIRE
EN FEVRIER 1996**

- le 2, Antoinette TER SAKARIAN, Noisy-le-Grand
- le 3, Charbel KAZANDJIAN, Sevran
- le 7, Odette BEYEKLIAN, Le Kremlin-Bicêtre
- le 8, Léon HATCHIKIAN, Paris
- le 12, Bénédicte AUGÉ DE FLEURY, Noisy-le-Gd
- le 12, Kegham NIGOGHOSSIAN, Paris
- le 12, Patricia NORIGUIAN, Gagny
- le 14, Kegham DER SARKISSIAN, Le Perreux
- le 15, Henriette NIGOGHOSSIAN, Paris
- le 20, Katell CLOAREC, Noisy-le-Grand
- le 21, Christine FRANGULIAN, Bures-sur-Yvette
- le 22, Stephan SABONDJIAN, Le Raincy
- le 28, Anouche DER SARKISSIAN, Le Perreux

**JOYEUX ANNIVERSAIRE
EN MARS 1996**

- le 2, Vahé ZAHREDJIAN, Villemomble
- le 6, Sévan MINASSIAN, Le Raincy
- le 10, Makrouie MELKONIAN, Champigny
- le 11, Nicholas HANLIYAN, Le Perreux
- le 14, Valentine BOUEILH, Bry-sur-Marne
- le 14, Georges GERBAUD, Noisy-le-Grand
- le 16, Céline ANTONIN, Paris
- le 18, Eliane BOSMAYAN, Chelles
- le 19, Kricor HATCHADOURIAN, Torcy
- le 20, Christine HADJIAN, Nogent-sur-Marne
- le 27, Yves CILIAN, Noisy-le-Grand
- le 28, Chouchane PILIBOSSIAN, Noisy-le-Grand

Compte rendu de l'Assemblée Générale

Exercice 1994

Continuité de l'action.

L'an 1995, le mercredi 8 mars, à 20 heures 30, Les membres de l'Association Culturelle Arménienne de Marne-la-Vallée se sont réunis en Assemblée Générale Ordinaire dans les locaux de la Maison Pour Tous Eugène Pottier, 111 Plaza Mont-d'Est à Noisy-le-Grand, sur la convocation individuelle adressée à chacun d'eux par le conseil d'administration.

Il a été dressé une feuille de présence qui a été signée par chaque membre de l'association entrant en séance, tant en son nom personnel que comme mandataire.

Constitution du bureau de l'Assemblée

L'Assemblée désigne comme :

- Président de séance: M. PILIBOSSIAN, président de l'association
- Assesseurs scrutateurs : 2 membres du bureau de l'association.

Le bureau ainsi constitué, le président constate d'après la feuille de présence que les membres présents ou représentés réunissent plus de 50 % des membres de l'association. Le quorum nécessaire étant atteint, le président constate alors que l'assemblée se trouve régulièrement constituée et ouvre la séance.

Il est déposé sur le bureau : la feuille de présence, les pouvoirs ; le texte de la lettre de convocation adressée à chaque membre de l'association ; les statuts de l'association et l'ordre du jour :

- rapport moral du conseil d'administration pour l'exercice 1994
- rapport financier et approbation des comptes de l'exercice 1994
- questions concernant les activités 1995
- questions diverses.

Rapport moral du conseil d'administration

Le président PILIBOSSIAN donne lecture à l'assemblée du rapport moral du conseil d'administration. Ce rapport a été publié dans le numéro 27 du *Bulletin de l'ACAM* (2ème trimestre 1995).

Après discussion et toutes explications étant données, il est procédé au vote :

- contre : 0

- abstention : 0

- pour : 63.

Le rapport moral est donc approuvé à l'unanimité.

Rapport financier et approbation des comptes de l'exercice 1994

Mme MORILLE, trésorier, présente les comptes de l'association arrêtés au 31/12/94. Ce rapport a été publié dans le numéro 27 du *Bulletin de l'ACAM* (2ème trimestre 1995).

Après discussion et toutes explications étant données, il est procédé au vote :

- contre : 0

- abstention : 0

- pour : 63

Les comptes sont donc approuvés à l'unanimité et quitus est donné au trésorier.

Pas d'élection au conseil d'administration

Il est rappelé que les fonctions de membre du conseil d'administration sont renouvelables par tiers tous les deux ans. Cette opération a eu lieu dans l'année 1994, et n'est donc pas à l'ordre du jour pour cette année.

Les questions diverses concernant les activités de l'exercice 1995 ont également retenu l'attention de l'Assemblée et ont particulièrement porté sur les points suivants :

- relations avec d'autres associations
- insertion dans la vie culturelle locale
- préparation des prochaines expositions.

L'ordre du jour de l'Assemblée générale étant épuisé, la séance est levée à 21 heures 30.

La réunion s'est poursuivie avec la projection d'un film vidéo consacré au « Royaume arménien de Cilicie », dont nous avons déjà parlé dans ce *Bulletin*, présenté par l'auteur, notre ami Claude Mutafian. Un pot de l'amitié offert par l'association a clos la soirée.

Le secrétaire de l'ACAM
Jean-Pierre HATCHIKIAN

LA SAISON MUSICALE AU CHÂTEAU DE CHAMPS

Programme de janvier à juin 1996.

Château de Champs

31, rue de Paris
77420 Champs-sur-Marne

pour toutes réservations,
château de Champs : tél. : (1) 60 05 24 43
ou les FNAC

Elisabeth CHAVERDIAN, Piano, Premier prix du concours international de piano T.I.M. de Rome - 1991
Samedi 20 janvier 1996, à 21 heures.

Nicolas BOYER, Piano, récital Chopin
Samedi 10 février 1996, à 21 heures.

LES ÉLOQUENTS, d'Alain Paris, par la Compagnie « La Belle Idée », Samedi 17 février 1996, à 21 heures

Emika KAWABATA, Piano, Lauréate du concours de Saint-Nom-la-Bretèche
Samedi 2 mars 1996, à 21 heures

TRIO CHOSTAKOVITCH, Mikail Bezverkhnny, violon, Misha Katz, violoncelle, Grigory Gruzman, piano,
Samedi 16 mars 1996, à 21 heures

Hommage à Paul Misraki, avec Marie-José Arbel, soprano
Dimanche 14 avril 1996, à 18 h 45

« *Paul Verlaine en musicale compagnie* », avec Eiko Koyama, soprano, Marie-Pierre Brun, piano
Dimanche 5 mai 1996, à 18 h 45

Clara et Robert SCHUMANN, *Les Chants de l'Aube*, par la Compagnie de La Hulotte, suivis d'un *Concert Robert SCHUMANN*, par le duo Nomidou, Mariana, violoncelle, Alexandra, piano
Dimanche 12 mai 1996, à 18 h 45

POMME D'API, opérette en un acte, musique de Jacques Offenbach, mise en scène d'Olivier Medicus, avec Jacques Fontanel, Christophe Bureau, Denis Berner, Eric Frossard, Isabelle Lefevre ; au piano, Michel Frantz, Directeur musical et Chef d'Orchestre de la Comédie Française, et au violon, Flore Nicquevert
Les Vendredi 7 et 14 juin 1996 à 21 heures, les Samedi 8 et 15 juin 1996 à 21 heures

BEETHOVEN, *Vième Symphonie*, par « Le Violon d'Ingres », Orchestre symphonique sous la direction de Claude Raymond
Dimanche 16 juin 1996 à 17 heures

Elisabeth Chaverdian, Premier prix au Concours international de Rome

C'est tout à fait par hasard qu'Elisabeth Chaverdian est devenue musicienne. En effet, à l'époque les Chaverdian habitaient à Moscou tout près de l'École centrale spéciale de musique, et c'est par commodité qu'on la présente aux tests d'entrée à l'école. Miracle, elle est admise dans cet établissement tant convoité et qui est considéré comme étant le meilleur du pays pour apprendre la musique.

Déjà à l'école, elle se produit en public et décide de devenir concertiste. En 1981, après avoir reçu le Premier prix au Conservatoire Tchaïkovski, elle est engagée comme soliste à la Société philharmonique de Moscou. Peu après, en 1985, elle devient lauréate du Concours national des jeunes solistes des sociétés philharmoniques de Russie. Ses nombreux récitals, seule, en duos, trios et autres ensembles de chambre, au début de sa carrière, sont la preuve de ses qualités exceptionnelles.

En 1991, elle quitte la Russie et s'installe d'abord en Belgique, puis à Paris où elle commence sa carrière internationale de pianiste : de nombreux concerts en Belgique, en France, en Italie et en Hongrie, comme soliste de célèbres orchestres et des récitals.

Cette année elle remporte le concours international T.I.M. à Rome (Premier prix). Signalons que ce concours est l'un des plus difficiles, étant donné que le public prend part au vote avec autant de voix que le jury. Depuis Elisabeth Chaverdian est sollicitée de tous.

Les critiques de la presse et du public mettent en évidence ses qualités exceptionnelles de pianiste : sa grande musicalité, son touché, sa conception du style et de la forme d'interprétation, guidés par la force du tempérament et le raffinement musical.

Elisabeth Chaverdian donnera un récital le 20 janvier 1996, à 21 heures, au Salon de Musique du Château de Champs. Pour ce concert, coorganisé par le Domaine du Château de Champs et l'Association Culturelle Arménienne de Marne-la-Vallée, elle a choisi un programme romantique, ainsi que des œuvres de compositeurs arméniens. Nous recommandons vivement à nos amis mélomanes de venir le Samedi 20 janvier. Au cours de cette soirée on aura le plaisir d'entendre également sa fille de 13 ans, Véra Tsybakov.

Մեր Յիշողութիւնը

Ազգը երախտապարտ

Հայութիւնը իր երախտագիտութեան տուրքը կը յայտնէ իր մեծ զաւակներուն՝ Կոմիտաս վարդապետի, Յովհաննէս Թումանեանի, Լեւոն Ծանթի եւ Բարսեղ Կանանչեանին, իրենց ծննդեան 125 ամեակի առիթով:

Ստորեւ հակիրճ կերպով կը ներկայացնենք իրենց կեանքն ու վաստակը:

ԿՈՄԻՏԱՍ վարդապետ (1869-1935)

Ծնած է արեւմտեան Հայաստանի Վէթ-թաճեա աւանին մէջ՝ 1869 թողականին: Մկրտութեան անունն էր Սողոմոն Սողոմոնեան: Կանուխէն կը ղրկուի էջմիածին իր ուսումը շարունակելու համար: Կը ներկայանայ՝ Հայոց կաթողիկոս Խրիմեան Հայրիկին: Մէկ բառ հայերէն չգիտեր: Ծարական մը կ'երգէ: Հայրիկը կը հաւնի անոր ձայնը եւ կ'ընդունի զինք՝ Գէորգեան ճեմարանին մէջ: Ուր կը ձեռնադրուի կուսակրօն քահանայ՝ ծառայելու համար ազգին:

Կանուխէն կը յայտնուի անոր ունեցած երաժշտական տաղանդը: Զինք կը ղրկեն Գերմանիա համապատասխան ուսում առնելու համար: Իր ուսուցիչները կը գնահատեն զինք: Կը վերադառնայ Հայրենիք եւ կը զբաղուի ժողովրդական երգեր հաւաքելով:

Գիւղէ գիւղ կը շրջի եւ կը ձայնագրէ գեղջուկներու երգած երգերը: Եւ այդ երգերը կը մաքրէ կը գտէ կը յղկէ եւ կը դաշնաւորէ եւ անկէ ետք կը հրամայնէ իր կարգին ժողովուրդին՝ բազմաթիւ համերգներով:

Կը շրջի Եւրոպա՝ Պերլին, Փարիզ, Պոլիս, ուր մեծ յաջողութիւն կ'ունենայ, մեծ խանդավարութիւն եւ հետաքրքրութիւն կը ստեղծէ:

Հայկական երաժշտութիւնը կը գրնահատուի ամենուրեք:

Իր ստեղծագործութիւնները կը շարունակէ եւ կը դաշնաւորէ իր կարգին պատարագ մը, իրեն յատուկ զգայնութեամբ եւ խորունկ միատիքով, որ մեզ կը կապէ մեր դարաւոր աւանդութեան:

1915ի Ապրիլին՝ թիւրքերը զինք ալ կ'աքսորեն ուրիշ տեղ: Հարիւր մեր մտքին եւ հոգիին ծառայողներու հետ՝ դէպի միջին Ասիա, ուր (Այաշ, յետոյ Զանդըբը) կը յայտնուին հոգեկան փլուզումի նշաններ:

Վարդապետը կը հիւանդանայ, գանազան միջամտութիւններու շնորհիւ կը յաջողին փրկել, անկէ ետք զինք տուն կը ճամբեն:

Չի հանդուրժեր ազգին հանդէպ եղած անարդարութիւնը: Եւ հոգին կը փլի, իր սիրած երգին նման:

Կ'ապաստանի լռութեան գոգը:

Կը Վախճանի՝ Փարիզի մօտակայ՝ Վիլ-էվրարի մէջ 1935 թուականին եւ իր մարմինը կը փոխադրեն Երեւան, ուր տեղի կ'ունենայ ազգային մեծ յուղարկաւորութիւն:

- Կոմիտաս վարդապետ մեր երաժշտութեան Սուրբ Մեսրոպն է. ըսած են:

Ազգը երախտապարտ է եւ շատ կը պարտի իրեն:

Բարսեղ Կանանչեան (1885-1967)

Կոմիտաս վարդապետի ամենատաղանդաւոր աշակերտներն եղած է: Ծնած է Խոտոստո՝ քաղաքի մէջ, եւ իր ուսումը առած է Վառնայի (Պուլղարիա) (Չութակ եւ յորինում) եւ Պուլքրէշի մէջ՝ դաշնակ եւ հարմոնի (Ռումանիա):

1908ին Պոլսոյ մէջ կը հիմնէ՝ «Քնար» փողային գործիքներու խումբը: Հոն է որ կը հանդիպի Կոմիտաս Վարդապետին: Մաս կը կազմէ անոր «հինգ աշակերտներուն»: Երբ վարդապետը կը վերադառնայ աքսորէն, կը հիմնեն չորս հարիւր հոգինոց երգչախումբ մը, որ համերգներ կուտայ՝ մեծ խանդավարութիւն ստեղծելով լայն շրջանակներու մէջ:

1922 Փարիզի մէջ կը հետեւի եւ կը կատարելագործէ իր երաժշտական ուսումը՝ շարունակելով եր ստեղծագործութիւնները:

Կիպրոսի Մելքոնեան վարժարանին մէջ շրջան մը երաժշտութեան ուսուցիչ կ'ըլլայ:

1933ին կը հաստատուի վերջնականապէս Պէյրութ՝ ուր կը հիմնէ «Քնար» երկսեռ երկչախումբը: Միեւնոյն ժամանակ երաժշտութիւն կը դասաւանդէ Պէյրութի Համազգայինի ձեմարանին մէջ: Եւ կը յօռինէ բազմաթիւ երգեր ներշնչուելով միջնադարեան հայկական երաժշտութենէն:

Իր գլխաւոր գործը կը համարուի՝ «Նանօր», որ Մշոյ Սուրբ Կարապետ վանքին ուխտագնացութեան դիւզագներգութիւնն է:

Ունի նաեւ Օփերա մը՝ «Աբեղան», ներշնչուած Լեւոն Ծանթի «Հին աստուածներ»էն: Մշակած է նաեւ արաբական ժողովրդային երաժշտութիւն, ներկայացնելով գանոնք Պաալպեքի միջազգային փառատօնին՝ իր «Քնար» երգչախումբով:

Լեւոն Շանթ (1869-1953)

Լեւոն Շանթ ծնած է Պոլիս՝ 1869ին: Մկրտութեան անունը եղած է Լեւոն Սեղբոսեան: Փոքր տարիքին յաճախած է թաղային վարժարանը, անկէ ետք մեկնած է Էջմիածին՝ եւ կ'ընդունուի Գէորգեան ճեմարան ուր եւ կը ստանայ իր ուսումը: Թրժուած է կանուխէն հայրենի մթնոտին մէջ: Եւ հետագային ստացած է եւրոպական բարձր ուսում:

Եղած է տաղանդաւոր՝ գրագէտ, բանաստեղծ, թատերագիր: Մանկավարժ, եւ շինարար:

Իր առաջին գործերէն է. «Երազ օրեր», «Մնաք բարովի իրիկունը», եւ բանաստեղծութեանց փունջ մը: Կը յիշեմ՝ «Լեւոն Աղջիկը»:

Թատերգութիւնները սիրուած են ժողովուրդին կողմէ: «Հին աստուածներ»: «Օշին Պայլ», «Ինկած բերդի իշխանուհին», որոնք բազում անգամ ներկայացուցած են հանրութեան: Եւ գնահատուած:

Եղած է ազգային գործիչ, մաս կազմած է Հայաստանի առաջին հանրապետութեան կառավարութեան, եւ եղած է պետը հայկական պատուիրակութեան, որ մանակցած է Մոսկուայի բանակացութեանց:

Պոլշեւիզմի գալուստէն ետք կ'ապաստանի նախ Եգիպտոս. ապա՝ Լիբանան, ուր եւ կը հիմնէ՝ Համազգայինի «Հայ ճեմարանը», իր հաւատաւոր գոյգ ընկերներուն՝ Նիկոլ Աղբալեանի եւ Համօ Օհանջանեանի հետ: Իր բարձրացուցած դպրոցը լոյս կը սփռէ եւ կուտայ հայեցի դաստիարակութիւն՝ բազմաթիւ սերունդներու:

Կարգի կանոնի տիսիփլինի գործունեայ մարդ էր՝ պարոն Շանթ, ըստ բարեկամիս Մ. Իշխանի վկայութեան, որուն գործակիցը եղած է երկար ատեն:

Վախճանած է 1953ին Պէյրութի մէջ: Ազգային յուղարկաւորութիւն կատարուեցաւ հազարաւոր յուղարկաւորներու ներկայութեամբ:

Լ. Շանթ գրած է նաեւ մանկավարժական, դաստիարակչական եւ փիլիսոփայական երկեր: Մեր մէջ՝ եւրոպացիին է հայու ոգիով:

Իր լեզուն եւ գրելու կերպը, ներդաշնակ խառնուրդ մըն է, մեր լեզուի երկու թեւերուն՝ արեւմտահայ եւ արեւելահայ եղանակներուն, առնելով անոնցմէ լաւագոյնը: Բազմահարիւր աշակերտներ իրմէ ստացած խանդավառութեամբ՝ կը շարունակեն ցարգ ազգին ծառայելու սուրբ գործը:

Հայութիւնը երախտապարտ է այս անմահ մշակին:

Յովհաննէս Թումանեան (1869-1923)

Ծնած է Լորուի գաւառի Դրսեղ գիւղի մէջ 1869: Նախնական ուսումը առած է գիւղի նախակրթարանէն, անկէ ետք հետեւած է Թիֆլիսի ազգային վարժարաններու մէջ:

Թումանեան կանուխէն ցոյց տուած է բանաստեղծական տաղանդ եւ աշխատակցած է զանազան թերթերու եւ պարբերականներու:

Ստեղծագործած է բազմաթիւ ժողովրդային քերթուածներ որոնք շատ գնահատուած են: «Թմ-կաբերդի աւուսումը» «Նիրուանա» «Ախթամար», եւ այլն:

Մանուկներու համար գրած է նաեւ պատմուածքներ, օրինակ «Մի կաթիլ մեղրը»:

Իր ընթացակ «Անուշ» պոեման՝ որ Սարոյի եւ Անուշի սիրահարութիւնն է՝ Տիգրանեան «Օփերայի» կը վերածէ եւ մեծ ժողովրդականութիւն կ'ունենայ:

Թումանեան Թիֆլիս եղած շրջանին իր շուրջ կը հաւաքէ այն օրերու անուանի մշակները՝ Ղազարոս Աղայեան, Նիկոլ Աղբալեան, Լեւոն Շանթ, յիշելու համար քանի մը հատը անոցմէ, իր համբաւաւոր դարձած՝ «Վերնատան» մէջ, որոնց հետ գրական եւ այլ նիւթերու շուրջ զրոյցներ կ'ունենայ:

Զինք կը կոչեն՝ «Ամենայն հայոց բանաստեղծ», շատ սիրուած ըլլալուն համար:

Կ'ունենայ բազմաթիւ զաւակներ:

Կը մասնակցի այն ատենուան քաղաքական շարժումներուն՝ իր հասկցած ձեւով օգտակար ըլլալու համար ազգին:

Կը վախճանի քսանական թուականներուն քանսերէ: Իր յիշատակը թարմ կը մնայ մինչեւ այսօր:

Լոյս տեսաւ

«Մխացող Աւերակը»

Յ. Կարեւորեանի

Կարելի է ունենալ դիմելով հեղինակին

Գին՝ 50 Ժր.

Dr. Haroutioun Garévorian
6, allée des Hautes-Fleurs
93160 Noisy le Grand
Tél. (1) 43 04 30 19

CONCERT VOCAL A NOISY-LE-GRAND

Une jeune chorale très convaincante.

Le samedi 4 février 1995, en présence de M. le Maire de Noisy-le-Grand et de Mme Demuynck, a eu lieu un concert vocal organisé par l'ACAM, et interprété par la Chorale arménienne DARON, d'Issy-les-Moulineaux.

Ce concert, donné en l'église Saint-Sulpice mise à notre disposition par la Paroisse Catholique de Noisy, a pu attirer quelque cent-cinquante auditeurs, malgré une très pauvre publicité. Sous la direction émérite de M. Yorgancian, la chorale nous a fait entendre un programme particulièrement éclectique.

Pour commencer, quelques morceaux de musique religieuse : *Sanctus*, de M. Yegmalian, *L'Élu*, et *Sois béni, Dieu de bonté*, du R. P. Komitas, ainsi que *Et avec ton esprit*, de Khorenian (avec des solistes). Ont suivi un choix de chansons populaires recueillies par le R. P. Komitas : *Vive le marié*, *C'est le*

printemps, *Le Chant du laboureur*, *Viens ô mon bien-aimé*, *La Grue*, et *Que le vent se lève*. La première partie se terminait par l'*Ave Maria*, de Gounod, *Ô Pays d'Arménie* de Daronzi, et une *Berceuse* d'Avedissian.

La seconde partie a surtout été consacrée à des extraits d'opéras arméniens : *Chant du troubadour* et *Anouch*, de Tigranian, *Méodies arméniennes* (au piano), *Danse populaire* (solistes), *Chère Naro*, de Ganatchian, *Mon nouvel Erevan*, de Kezalian, *Mon Roseau*, d'Avedissian, *Les Nuages se sont tus*, de Katiba, *Ma Cilicie*, de Yegmalian ; pour terminer, nous avons entendu la récitation d'un poème arménien et *Erevan*, d'Avedissian, qui a fait l'objet d'un bis enthousiaste.

Dans l'ensemble une très agréable soirée, au cours de laquelle les auditeurs ont pu découvrir une musique de qualité,

servie par une chorale de jeunes, très convaincante, et de bons solistes ; notons une réserve pourtant en ce qui concerne le violon (*Ave Maria*), encore un peu immature.

Un repas convivial arménien a été organisé au restaurant l'Atrium après le concert ; plus de quatre-vingt-cinq convives y ont participé, dans une excellente et joyeuse ambiance, agrémentée de chants.

L'Association Culturelle Arménienne de Marne-la-Vallée tient à remercier la Paroisse Catholique de Noisy-le-Grand, l'Association Orgues et Musique sur Marne, la Maison Pour Tous du Centre et le Service Animation de la ville pour leur coopération, ainsi que le journal *Écho 93*, qui a également rendu compte de cette manifestation,

Daniel TER-SAKARIAN
Vice-président de l'ACAM

Claude Mutafian Personnalité de l'année 1994

En collaboration avec *L'Arménoscope*, bulletin des activités de la communauté arménienne de France, l'ACAM a organisé l'élection de la Personnalité de l'année 1994 dans le domaine de la culture arménienne, les électeurs étant les associations arméniennes de France. La première place a été obtenue par Claude Mutafian, pour « l'exposition, le livre, le film sur le Royaume arménien de Cilicie et autres actions en faveur de la vérité historique ». Garbis Apriguian et Yves Temon, qui était notre invité à la Conférence du 27 octobre dernier à la FNAC de Noisy, obtinrent respectivement les deuxième et troisième places.

Normalien, polyglotte, Claude Mutafian pratique depuis toujours sa passion, l'ouverture culturelle et est à ce titre un modèle à suivre, reliant les racines au présent. Cette ouverture, doublée d'une générosité exemplaire et d'un dévouement constant au bien public, a fini par engendrer la formation d'un « réseau Mutafian » aux ramifications internationales. D'Arménie à l'Amérique latine, on connaît ce personnage aux multiples facettes : observateur perspicace des transformations politiques dans l'ex-URSS (cf. le livre cosigné avec P. Donabédian pour le Haut-Karabagh), chef d'une mission humanitaire en Arménie (cf. le séisme de 1988), organisateur d'exposition (cf. La Sorbonne 1993) et colloques (cf. Poitiers), auteur d'ouvrages majeurs sur la Cilicie (cf. 1988 et 1993), vidéocassette (1994, projetée à le MPT-Pottier à Noisy-le-Grand), et bien d'autres.

Mais cerner le personnage à travers ces seules actions serait trop réducteur. Derrières celles-ci, il y a aussi une dépense quotidienne, une intelligence politique ; milles corvées de conseiller, d'hôtelier (!), de connecteur, qu'il assume avec sa complice Marie Duflot qui est, elle, restée fidèle aux Mathématiques.

R.H. K.

Nous organiserons l'élection pour 1995.

Au Conseil d'administration de l'ACAM

Le Conseil d'administration de l'Association Culturelle Arménienne a enregistré avec regret la démission de M. Kegham DER-SARKISSIAN, imposée par l'ampleur de ses activités professionnelles et caritatives.

Conformément à l'article 11 des statuts, le Conseil s'est complété par la cooptation de Mme Jeanne GERBAUD, le 29 mars 1995, ainsi que celle de Mme Véronique GAREVORIAN, le 5 octobre 1995.

Ces nominations seront naturellement soumises à la ratification de l'Assemblée Générale.

La Ville de Neuilly-Plaisance

**L'Association Culturelle Arménienne
de Marne-la-Vallée**

présente un

Spectacle d'enfants

Danses, chants, musique

et

théâtre

avec la participation de

La Troupe de danse d'enfants *Chouchi* d'Alfortville

La Chorale de l'École franco-arménienne *Tebrotzassère* du Raincy

L'ensemble instrumental de l'Association *Vivaldi* de Neuilly-Plaisance

et

**La Compagnie ATA de Paris qui représentera
Sans paroles de Bertold Brecht**

Le Samedi 24 février 1996 à 16 heures

Salle des Fêtes de Neuilly-Plaisance

11, avenue Foch — 93360 Neuilly-Plaisance

accès : Station RER Neuilly-Plaisance

Bus 114, 118, 127

Billets : Fnac de Noisy-le-Grand, Mairie de Neuilly-Plaisance et ACAM

Prix des places : Adultes 40 F (participation aux frais),

Enfants moins de 13 ans gratuit